Jonge VAR-reeks
18

Ondermijning

Preadviezen uitgebracht door

A.J. Wilschut
J.V. de Kort
L.M. Bruijn

Voor de bijeenkomst
van de Jonge VAR
op 29 november 2019

Boom juridisch
Den Haag
2020

van vergunningen en subsidies. De eerder genoemde Wet Bibob wordt bij vergunningverlening veelvuldig gebruikt (van 55 onderzoeken in 2017 tot 131 in 2018). Nieuw is de mogelijkheid in de Algemene Plaatselijke Verordening van Amsterdam (APV) voor de burgemeester om gebieden, straten of gebouwen aan te wijzen waar een vergunningsplicht geldt voor bepaalde bedrijvigheid.[54] Dit heeft tot gevolg dat de Bibob-toets kan worden uitgevoerd en vergunningsvoorwaarden kunnen worden gesteld bij bedrijven waar dat eerder nog niet kon. Op dit moment is van deze mogelijkheid gebruikgemaakt[55,56] bij Spyshops, winkels met spionage-artikelen zoals camera's en *trackers*, die waarschijnlijk vaak aan criminelen worden verkocht.

Een andere nieuwe maatregel in dit kader is het afdoen van een vergunningsaanvraag op grond van artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht (buiten behandeling stellen van een aanvraag) als de herkomst van de financiering onduidelijk is. In het volgende hoofdstuk zal ik hiervan een casus nader uitwerken.

Conclusie hoofdstuk 3

In dit hoofdstuk heb ik (de totstandkoming van) de huidige Amsterdamse aanpak van ondermijning besproken. Hierover zijn een aantal conclusies te trekken.

Al halverwege de jaren negentig is Amsterdam aangemerkt als een wereldmarkt op het gebied van drugs. Dit werd als schokkend ervaren en heeft geleid tot verschillende projecten om dit tegen te gaan. In 2019 is Amsterdam in het rapport van Tops en Tromp opnieuw aangemerkt als wereldmarkt op drugsgebied en werd dit opnieuw als schokkend ervaren.[57] Is het probleem nu dan hetzelfde als ruim twintig jaar geleden of uit het zich op andere wijze?

De eerste vraag is of de criminaliteit is gewijzigd. De rode draad lijkt altijd drugshandel te zijn. Andere soorten criminaliteit zoals mensenhandel worden wel genoemd, maar altijd met een andere orde van grootte. Witwassen en fraude worden altijd behandeld, maar zijn ook vaak een uitwas of gevolg van drugshandel (het witwassen van geld verdiend in de drugshandel). Een verschil lijkt te zitten in de kenbaarheid van de criminelen. In de tijd van het onderzoek in de jaren negentig was bekend wie de criminelen waren (er werd gesproken over zestien organisaties). Vanaf 'Grenzen aan de handhaving' in 2007 wordt gesproken over schijnconstructies en katvangers. De zware criminelen lijken meer naar de achtergrond verdwenen.

---

54 Art. 2.16a lid 1 APV Amsterdam: 'De burgemeester kan een gebied, straat of gebouw aanwijzen waarin het is verboden om zonder vergunning als bedoeld in artikel 3.64 bepaalde categorieën bedrijfsmatige activiteiten uit te oefenen die naar zijn oordeel de openbare orde verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten of anderszins ondermijning veroorzaken.'

55 *Gemeenteblad Amsterdam*, 2019, 224376, Aanwijzingsbesluit vergunningsplicht voor spyshops.

56 Zie ook het preadvies in deze bundel van J. de Kort, 'Met het goede belang voor ogen. Een preadvies over optimalisatie van de aanpak van ontwrichtende effecten van ondermijning in de gemeente'.

57 Bijvoorbeeld: P. Vughts, 'Overheid heeft geen idee van omvang Amsterdamse drugshandel', *Het Parool*, 28 augustus 2019 en T. Gualthérie van Weezel & E. Stoker, 'Drugscriminelen hebben vrij spel in Amsterdam', *de Volkskrant*, 28 augustus 2019.